

תגובה למאגר המידע (הרשימה השחורה) של מועצת זכויות האדם של האו"ם (HRC):

פרספקטיבה משפטית

מסמך זה הינו תקציר לדו"ח העוסק בסוגיות המשפטיות העולות מהרשימה השחורה של מועצת זכויות האדם של האו"ם (HRC).

רקע:

בתאריך ה-12.02.20, פרסמה מועצת זכויות האדם של האו"ם (HRC) מאגר מידע ("רשימה שחורה") של חברות הפועלות בשטחי יהודה, שומרון ומזרח ירושלים. הרשימה כוללת 112 חברות, כאשר חובן ישראליות והשאר מארה"ב, בריטניה, צרפת, הולנד ותאילנד. בין החברות המופיעות ברשימה, **ישנן חברות שאינן "פועלות" במישורין ביו"ש**, אלא מספקות שירות לאזור וכן חברות אם של חברות הפועלות מעבר לקו הירוק.

הכללתן של חברות להן קשר עקיף בלבד לפעילות ביהודה ושומרון מחדדת את המסקנה כי מטרת הרשימה, או לכל הפחות השלכות אפשריות של הרשימה הינן עידוד הפסקת הפעילות בישראל באופן גורף.

יש להוסיף כי הרשימה כוללת גם חברות המספקות שירותים חיוניים, כמו מים, גז ודלק לתושבי האזור (ישראלים ופלסטינים), בהתאם להסכמים בין ישראל לרשות הפלסטינית.

1. ה-HRC פעל ללא סמכות

תכלית המאגר היא ענישתית, במטרה מוצהרת ללחוץ על חברות לנתק קשרים עם יו"ש ובכך להפעיל לחץ על ישראל¹. לפי סעיף 41 לאמנת האו"ם, רק מועצת הבטחון מוסמכת להטיל סנקציות על מדינה החברה באו"ם. לכן, ה-HRC פעל ללא סמכות כאשר פרסם מנגנון לסנקציות נגד ישראל.

---

¹ Human Rights Watch, "UN Settlement Business Data can stem abuse", <https://www.hrw.org/news/2017/11/28/israel/palestine-un-settlement-business-data-can-stem-abuse>

2. ה-HRC פועל תוך אכיפה בררנית

ה-HRC, הידוע בעיונותו לישראל, פועל תוך אכיפה בררנית נגד ישראל. ההחלטה להקים מאגר מידע בנוגע לפעילות כלכלית אך ורק בנוגע ליישובים יהודיים ישראלים ולא בשום הקשר אחר של שטחים במחלוקת, או שטחים כבושים (לפי הגדרתו של ה-HRC) מוכיחה את ההטיה הפוליטית נגד ישראל.

3. ה-HRC מתערב בכלכלה הבינלאומית בצורה פוגענית

ל-HRC אין סמכות, מנדט או תקדים המאפשר לו לקדם אג'נדות פוליטיות או מפלות, במיוחד על ידי זיהוי והוצאת דיבה כנגד חברות. המאגר יוצר תקדים מסוכן בו ארגונים בינלאומיים מערימים קשיים על סחר חופשי וקובעים מדיניות כלכלית הרסנית.

חברות מערביות רבות פועלות בישראל ועסקים ישראלים מהווים שותפים משמעותיים בסחר, יזמות ופיתוח. לכן, קיימת סכנה לפגוע אנושות בשיתוף הפעולה העסקי, לא רק עם החברות המופיעות ברשימה, אלא גם על ידי יצירת אפקט מצנן לחברות שעלולות להימנע בעתיד מקשרים עם גופים ישראלים.

לכן, ההפסדים הכלכליים הפוטנציאליים הינם עצומים ובלתי ניתנים לכימות מדויק.

4. המאגר לא נעשה לפי סטנדרטים אובייקטיביים ומקובלים

ה-HRC לא פעל לפי קריטריונים אובייקטיביים, אלא הסתמך לרב על מידע מעמותות המקדמות BDS (חרם על ישראל)². ה-HRC לא מספק שום ראיות בדו"ח, ולא מבחין בין סוגים שונים של פעילות כלכלית ביו"ש. ההליך של ה-HRC לא עונה על קריטריונים של הליך הוגן, כולל שקיפות ועיון במסמכים.

5. חברות פועלות ביו"ש על פי חוק

חברות הפועלות ביו"ש עושות זאת באופן שתואם לחלוטין את החוק הישראלי, החוק הבינלאומי וההסכמים הנוגעים לאזור בין ישראל לפלסטינים. פסקי דין שיצאו לאחרונה בבריטניה³, צרפת⁴, ארה"ב⁵ וקנדה⁶ מאשרות כי המשפט הבינלאומי אינו אוסר על פעילות כלכלית ביו"ש.

---

² NGO Monitor, "Which NGOs are involved in the creation of the blacklist", <https://www.ngo-monitor.org/key-issues/un-bds-blacklist/which-ngos-are-involved-in-the-creation-of-the-blacklist/>

³ Richardson v. Director of Public Prosecutions, [2014] UKSC 8 (Eng.)

⁴ Cour d'Appel [CA] [regional court of appeal] Versailles, Mar. 22, 2013, No. 11/05331 (Fr.)

⁵ U.S. District Court (2005): Corrie v. Caterpillar, Inc., 403 F.Supp.2d 1019

⁶ [Bil'in \(Village Council\) v. Green Park International Ltd., 2009 QCCS 4151](#)

6. פעילות כלכלית בשטח הנחשב לכבוש היא אוניברסלית

פורום קהלת למדיניות פרסם שני דו"חות על הפרקטיקה הכלכלית של חברות בשטחים כבושים.⁷ ממסקנות הדו"חות עולות כי כל מקרה של "כיבוש" ממושך מלווה בפעילות "התיישבותית" של אזרחי המדינה הכובשת, ובכל מקרה, עסקים משחקים תפקיד כלכלי חשוב באזור. למשל, החברות הבינלאומיות הגדולות בתחומי התעשייה, שרותים פיננסיים והובלה פועלות בבסרה המערבית הכבושה על ידי מרוקו, וצפון קפריסין הכבושה על ידי תורקיה.

7. ציות לרשימה השחורה עלול להפר חוקים נגד אפליה וחרם

חברות השוקלות לנתק או לצמצם קשרים עם ישראל צריכות לדעת כי הן עלולות להפר חוקים מדינתיים נגד אפליה וחרם. חרם על מוצרים ישראלים הינו אפליה בלתי חוקית כי היא מפלה אנשים וחברות על בסיס מוצא לאומי. חוקים שונים נגד אפליה קיימים בכל מדינה מערבית.

8. Airbnb כמקרה בוחן

בנובמבר 2018, כצעד מניעתי לפני תאריך פרסום הצפוי של הרשימה השחורה (תאריך הפרסום נדחה), Airbnb הודיעו כי יפסיקו לפרסם נכסים הנמצאים ביישובים יהודיים ביהודה ושומרון. כתוצאה מכך, החברה התמודדה עם מספר תביעות בארץ ובארה"ב, כולל תביעה ייצוגית. בסוף, Airbnb הגיעה להסכם מול כל התובעים וחזרה בה מהמדיניות המפלה.

---

⁷ *Who Else Profits: The Scope of European and Multinational Business in the Occupied Territories*. Kohelet Policy Forum, First Report, June 2017, accessed at https://www.whoelseprofits.org/documents/WhoElseProfits_online.pdf
Who Else Profits: The Scope of European and Multinational Business in the Occupied Territories. Kohelet Policy Forum, Second Report, November 2018, accessed at <https://www.whoelseprofits.org/documents/WhoElseProfits-e-version.pdf>